

[Landbrugsministeren.]

tillægslov af 1955 var henlagt til det i lov nr. 240 af 7. juni 1952 omhandlede ankenævn, bortfalder, har man endelig anset det for påkrævet at foretage en nærmere afgrænsning med hensyn til det i lovens § 2 omhandlede beskæftigelsesmæssige kvalifikationskrav.

Ved udformningen af de hertil sigtende bestemmelser har man i alt væsentligt bygget på den hidtidige praksis, således som denne gennem årene er udviklet i statens jordlovsudvalg og landbrugsministeriet og siden 1955 tillige ved en række afgørelser fra husmandsbrugskommissionerne og ankenævnet.

Således som bestemmelsen herefter er udformet, lægges der vægt dels på ansøgerens overvejende tilknytning til jordbruget eller i øvrigt til arbejdssteder i landdistrikterne, dels på arbejdets karakter af sædvanligt lønarbejde ved jordbrug eller hermed økonomisk ligestillet lønarbejde. Man har dog samtidig foreslået, at der indrømmes kvalificerede arbejdere ved landbrug og skovbrug en vis fortrinnsstilling ved udvælgelsen, når det drejer sig om at bevilge lån til opførelse af en ny arbejderbolig.

De øvrige bestemmelser i forslaget er enten af mere redaktionel karakter eller tager sigte på at bringe bestemmelserne i lovforslaget i overensstemmelse med de i forslaget til udlånsloven indeholdte regler om sammenlægning af lånene m. m. og de i 1956 og 1958 gennemførte ændringer i lovreglerne om vurdering af faste ejendomme.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale også dette lovforslag til det høje tings hurtige og velvillige behandling.

Formanden: Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den ærede ordfører for udvalgets til valgs prøvelse, for at hun kan gøre indstilling til tinget om godkendelse af et valg.

Ordføreren for udvalget til valgs prøvelse (Edel Saunte): Efter at medlem for Ålborg amtskreds, fhv. minister Johan Strøm er afgået ved døden den 11. ds., og efter at første stedfortræder, hr. Evald Kristensen, har meddelt, at han er villig til at indtræde som medlem af tinget, har udvalget til valgs

prøvelse behandlet sagen og indstiller enstemmigt, at tinget godkender Evald Kristensens valg.

Hermed sluttede forhandlingen.

Udvalgets indstilling om godkendelse af Evald Kristensen som medlem af folketinget vedtoges enstemmigt med 123 stemmer.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 4 medlemmer til overbevillingsnævnet.

(Jfr. tidenden sp. 1298).

Valgt blev: Fhv. folketingsmand *Qvist Hansen*, folketingsmand *Ditlevsen*, folketingsmand *Damsgaard* og fhv. folketingsmand *Karl Olsen*.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1450, finansudvalgets betænkning i tillæg B. sp. 323).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Lars P. Jensen): Jeg kan, idet jeg henviser til betænkningen, på hele finansudvalgets vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse uændret.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke for tilslutningen til lovforslaget og for den enstemmige betænkning fra finansudvalget. I betænkningen er de i bemærkningerne til lovforslaget omtalte standardbetingelser for lånet fra Den internationale Bank uddybet på et par punkter, og det fremgår heraf, at betingelserne på disse punkter i det store og hele svarer til de betingelser, som gælder for markedslånet, og som allerede var omtalt i bemærkningerne til lovforslaget.

[Finansministeren.]

Af bemærkningerne til lovforslaget og af debatten ved lovforslagets første behandling er det fremgået, at vi gennem nogen tid har forhandlet om låneoptagelsen, og at forhandlingerne endnu ikke er ført til ende. De er på den anden side nu ført så langt frem, at en snarlig afslutning er i sigte, og jeg har fuld tillid til, at forhandlingerne vil føre til tilfredsstillende låneaftaler; i modsat fald ville jeg naturligvis ikke have fremsat lovforslaget for det høje ting.

Loven giver finansministeren bemyndigelse til at optage udenlandske statslån på indtil 40 millioner dollars eller tilsvarende beløb i anden valuta på sådanne betingelser og vilkår, som han kan opnå. Imidlertid befinder vi os ikke i en tvangssituation, og jeg tror, jeg er i overensstemmelse med det høje ting, når jeg mener, at vi ikke skal låne for enhver pris. Den tillid, tinget viser mig ved at vedtage lovforslaget, vil jeg derfor ikke benytte til at acceptere hvilke som helst betingelser og vilkår.

De to lån, som vi forhandler om, er knyttet således sammen, at lånet fra Den internationale Bank kun vil blive ydet på betingelse af, at vi samtidig optager et lån på markedet i New York, og emissionen af lånet på New York-markedet er på sin side betinget af, at Den internationale Bank yder os et lån. Såfremt det skulle vise sig, at det ene eller det andet lån ville blive på uantagelige vilkår og betingelser — f. eks. hvis markedsudviklingen i New York bliver således, at lånet dér ville blive urimelig dyrt — vil altså forudsætningerne for optagelsen af det andet lån briste. I så fald vil låneoptagelsen blive udskudt.

Jeg har gerne ved lovforslagets anden behandling villet fremsætte disse bemærkninger, først og fremmest for at informere det høje ting om situationen, men dernæst for at der ikke uden for tinget skal danne sig den opfattelse, at en vedtagelse af lovforslaget er ensbetydende med, at låneoptagelsen har fundet sted.

Alfred Jensen: Jeg rejste ved første behandling af dette lovforslag nogle spørgsmål, og på sin vis er nogle af dem nu besvaret gennem den lille redegørelse, som

finansministeren gav; det takker jeg for. Men jeg rejste også spørgsmålet om den beskæftigelsesmæssige side af sagen. Jeg gjorde opmærksom på, at der var virksomheder i Danmark, som måtte kunne producere noget af det materiel, der skal bruges ved kraftværkernes udvidelse og ved statsbanernes forsyning med diesel-lokomotiver. Finansministeren svarede i første omgang, at der også var tale om fremstilling af andre lokomotiver, og at ordre på dem var placeret her i landet. Det er vi naturligvis meget tilfredse med; men det står mig ikke klart, om man har gjort alt, hvad der er muligt, for at placere mest muligt arbejde her i landet for de pengemidler, der her er tale om. Jeg ville tro, at det var muligt at fremstille mere for kraftværkerne end det, der er nævnt, og når jeg tror det, er det, fordi jeg har hørt, at virksomheder, der fremstiller materiel af den pågældende art, fremstiller til eksport og, så vidt jeg er orienteret, ikke udnytter kapaciteten bedre, end at det nok var muligt for dem også at producere lidt for hjemmemarkedet. Dertil kommer, at jeg har spurgt i min valgkreds, hvordan det forholdt sig med arbejdsløshed blandt smedene, og det viste sig, at Århus havde en 300-400 smede gående ledige. Lokomotivfabrikken i Åbyhøj, Frichs' Fabrikker, arbejder, påstår man, ikke for fuld kapacitet — den udnyttes kun til 75 pct.

Det er under disse omstændigheder, jeg har rejst det spørgsmål, om man ikke ville komme med en redegørelse for grunden til, at man ikke har sat fuldt sving i denne virksomhed. Jeg kender godt de indvendinger, der rejses, nemlig at ledelsen ikke er videre interesseret i at udvide produktionen og derfor ikke er særlig på tærne, men det mener jeg ikke kan være afgørende. Her er tale om landets valutamæssige forhold, her er tale om beskæftigelsen. Her findes en stor virksomhed, der ikke har gennemgået en udvikling, så den beskæftiger flere, end den gjorde før krigen — tværtimod, arbejderantallet er lavere. Derfor mener jeg, at der må sættes ind for, at mere af det trækmateriel, der skal anskaffes til de danske statsbaner, fremstilles her i Danmark. Vil Frichs' Fabrikker ikke være med til at bygge mere, end de gør i øje-

[Alfred Jensen.]

blikket, må staten optage produktionen og drage omsorg for, at de arbejdsløse smede i Århus kommer i arbejde.

Det er ud fra sådanne betragtninger, vi stadig væk har indvendinger mod det statslån, vi her forhandler om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1-3 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i fondsbørsloven.

(Første behandling findes i tidenden sp. 611, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 311).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Weikop: Da denne sag var til første behandling, udtalte flertallets ordfører, det ærede medlem hr. Holger Eriksen, i henhold til Folketingstidende sp. 611 følgende:

„Vi har jo haft vekselererkrak af et sådant omfang, at de har vist, at der egentlig var brug for et langt større garantibeløb. Nu er der imidlertid ikke foreslået mere end de 75 000 kr., og jeg skal derfor anbefale lovforslaget, som det foreligger.“

Det vil altså sige, at det ærede medlem hr. Holger Eriksen mente, at der havde været en masse vekselererkrak, og at de garantibeløb, der er foreslået i det foreliggende lovforslag, egentlig skulle for højes betydeligt — sådan måtte man forstå det.

Jeg spurgte dengang, hvad det var for vekselererkrak, der var tale om, men det

fik jeg ikke noget svar på. I udvalget derimod har vi fået oplyst, at der i løbet af de sidste 28-30 år blandt fondsbørsmedlemmer har været siger og skriver 4 betalingsstandsninger, og af disse 4 kunne de 3 dækkes af det garantibeløb på 25 000 kr., som den nuværende lov kræver; der har kun været et eneste tilfælde af betalingsstandsning i 28 år, hvor de 25 000 kr. ikke kunne dække.

Det må have været på et meget løst grundlag, det ærede medlem hr. Holger Eriksen udtalte sig, og det viser i virkeligheden også, at det foreliggende lovforslag bygger på et meget spinkelt grundlag. Der er en minimal risiko. Man tør vel næsten sige, at der ikke findes nogen branche, der igennem en sådan årrække har haft betalingsstandsninger af så ringe et omfang, som der her er tale om.

Hvor minimal risikoen er, vil også fremgå af en oplysning, som den højtærede minister fremkom med i udvalget; til trods for at man efter lovforslaget sætter garantibeløbene op fra 25 000 kr. til 75 000 kr. og fra 10 000 kr. til 30 000 kr., altså til det tredobbelte, mener Kautionsforsikringsanstalten, der dækker denne risiko, at den kun behøver at sætte præmierne op til det dobbelte. Dertil kommer, at det også er blevet oplyst, at de fondsbørsmedlemmer, der ikke deltager i terminsnoteringen og derfor efter den nugældende lov kan få en nedsættelse til 10 000 kr. og efter det foreliggende lovforslag til 30 000 kr., ikke i et eneste tilfælde har udnyttet denne bestemmelse; der er ikke i øjeblikket og har ikke i mange, mange år været noget 10 000 kr.s fondsbørsmedlem.

Derfor synes jeg, at den højtærede minister ikke skulle have fremsat dette lovforslag. Det er et så spinkelt grundlag at fremsætte det på, at den højtærede handelsminister ikke burde have sat lovkvarnen i gang af den grund. Jeg ved ikke, hvor meget der har ligget i henvendelsen fra nationalbanken, men selv om også nationalbanken havde rettet en sådan henvendelse, synes jeg, man skulle have undersøgt grundlaget, inden man havde fremsat dette forslag.

Nu kan man så spørge: ja men hvorfor er de konservative så gået med til den højtærede ministers forslag? Det er vi, fordi vi stort set ikke kan tillægge det så